

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ

๑. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ฐานะที่เป็นจริงทางการเมืองการปกครองและทางสังคมของพระราชชายาเจ้าดารารัศมีว่าเหมือนหรือแตกต่างอย่างไร

๒. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์บทบาทของพระราชชายาเจ้าดารารัศมีด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจและสังคม-วัฒนธรรมของเชียงใหม่ ในระหว่าง พ.ศ. ๒๔๕๗-๒๔๗๖

๓. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ฐานะและบทบาทของพระราชชายาเจ้าดารารัศมีและพระกรณียกิจด้านต่างๆของพระองค์ต่อเชียงใหม่

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยอาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารเป็นหลักโดยใช้แนวคิดการรวมศูนย์อำนาจการปกครองส่วนกลาง แนวคิดว่าด้วยสถานะความทันสมัย และแนวคิดการผสมกลมกลืน ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้พบว่า

ก. พระราชชายาเจ้าดารารัศมีได้รับการยอมรับและเคารพทั้งจากชาวเชียงใหม่และข้าราชการจากสยามทั้งในฐานะธิดาเจ้าเมืองและพระภรรยาเจ้า

ข. พระราชชายาเจ้าดารารัศมีเป็นบุคคลสำคัญในการนำเอาประเพณี วัฒนธรรมของสยามมาผสมผสานกับของเชียงใหม่

ค. ในกระบวนการสร้างสถานะความทันสมัย (Modernization) ของสยาม เพื่อปกป้องพระราชอาณาจักรมิให้ตกอยู่ภายใต้การรุกรานของลัทธิอาณานิคม โดยเฉพาะหัวเมืองทางล้านนา นั้น พระราชชายาเจ้าดารารัศมีทรงเป็นกลไกสำคัญในการดำเนินกระบวนการรวมศูนย์อำนาจของเชียงใหม่ให้เข้าสู่ความเป็นส่วนหนึ่งของสยามได้อย่างลงตัว

ง. พระราชชายาเจ้าดารารัศมีเป็นตัวแทนของสยามและเชียงใหม่ในเวลาเดียวกันเมื่อพระองค์ได้ทรงมีบทบาททางสังคมที่มีทั้งความเป็นราชวงศ์จักรีและความเป็นเจ้านายฝ่ายเหนือในล้านนา ส่งผลให้ฐานะของพระราชชายาฯ สูงเด่นขึ้นขณะที่อำนาจส่วนกลางได้เข้าครอบงำท้องถิ่นแทบทุกด้านและอำนาจของท้องถิ่นได้ถูกลดทอนลงเป็นลำดับ

This independent study has 3 objectives:

1. To study and analyze the status, both de jure and de facto, of the Royal Consort Princess Dararasmi;
2. To study and analyze the political, economic, and socio-cultural role of the Royal Consort in Chiang Mai during A.D. 2457-2476
3. To study and analyze the status and role of the Royal Consort and her activities in Chiang Mai.

This study employs a qualitative method, mainly based on the analysis of data materials. The analysis adopts the centralization concept, modernization concept, and assimilation concept. The findings reveal:

a. The Royal Consort was recognized and respected by Chiang Mai residents and Siamese government officials, both as daughter of the Chiang Mai King and the Royal Consort.

b. The Royal Consort was a very important person in assimilating the Siamese and Chiang Mai cultures

c. In the modernization of Siam for the defense of the Kingdom against colonial invasion, especially in Lanna region, the Royal Consort played an instrumental role in representing the Chakri Dynasty and the Chiang Mai Palace and in annexing Chiang Mai to be part of Siam.

d. The Royal Consort acted as both a representative of Siam and Chiang Mai and improved her role in society from those representations, and thus her role became more dominant as Siam dominated Lanna and local power was increasingly decreased.